

30 Μαΐου, 1989

[Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π., ΣΑΒΒΙΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ,
ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ,
ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ Δ/στές]

ΦΩΤΗΣ ΠΑΠΑΦΩΤΗΣ,

Εφρεσείων,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Εφρεσβλήτων.

(Αναθεωρητική Έκθεση Αρ. 411)

-
- Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Πειθαρχική διαδικασία — Ο περί
Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμος, 1969 (Ν.10/69), Δεύτερος Πίνακας.
Μέρος ΙΙ Κανονισμός 3 — Εφαρμογή κατά το δυνατόν του τρόπου
συνολτικής ακροάσεως ποινικής υποθέσεως — Τυπικό ελάττωμα στο
κατηγορητήριο — Η ένσταση, αν υπάρχει, πρέπει να γίνει αμέσως μετά 5
την ανάγνωση του κατηγορητηρίου στον κατηγορούμενο — Ο περί
Ποινικής Δικονομίας Νόμος. Κεφ. 155, Άρθρο 66 — Παράλειψη υπο-
γραφής κατηγορητηρίου — Συνιστά τυπικό ελάττωμα.
- Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Πειθαρχική διαδικασία — Ο περί Δημόσιες 10
Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμος 1969 (Ν.10/69) — Παράπονο ότι ο
φάκελος της πειθαρχικής έρευνας δεν υποβλήθηκε στον Γενικό
Εισαγγελέα από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας, αλλά
από υπάλληλο του Υπουργείου, που είχε υπογράψει τη σχετική επιστο-
λή εκ μέρους του Γενικού Διευθυντή — Ο Νόμος δεν απαγορεύει στον 15
Γενικό Διευθυντή να ενεργεί μέσω των υφισταμένων υπαλλήλων του.
- Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Πειθαρχική διαδικασία — Ποινή — Το
Ανώτατο Δικαστήριο δεν επεμβαίνει, καθόσον αφορά το ύψος της πει-
θαρχικής ποινής, που έχει επιβληθεί. 20
- Νομολογία — Απόφαση ολομέλειας Ανωτάτου Δικαστηρίου — Αρχή της
δεσμευτικότητας των δικαστικών αποφάσεων — Εξαίρεση από την

αρχή, αν συμπέρασμα ότι η προηγούμενη απόφαση ήταν εσφαλμένη ή αν υπήρξαν αλλαγές στις πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές συνθήκες, που επιτάσσουν αναθεώρηση προηγούμενης προσέγγισης.

- 5 Ο εφεσείων ήταν καθηγητής στη Μέση Εκπαίδευση. Με βάση άδεια απουσίας χωρίς απολαβές μετέβη στην Ελλάδα όπου και εργάστηκε από 1.1.74 μέχρι τον Αύγουστο του 79. Στις 7.5.79 ζήτησε άδεια απουσίας και για το ακαδημαϊκό έτος 1979 - 1980, αλλά το αίτημά του αυτό απορρίφθηκε.
- 10 Παρά την απόρριψη του αιτήματος ο εφεσείων δεν παρουσιάστηκε για υπηρεσία. Ως αποτέλεσμα άρχισε πειθαρχική διαδικασία εναντίον του με κατάληξη την απόλυσή του.
- 15 Η Αίτηση Ακυρώσεως του εφεσείοντα εναντίον της απόφασης για απόλυσή του απορρίφθηκε. Ο εφεσείων άσκησε την παρούσα έφεση.
- Ο εφεσείων έθεσε θέμα αρμοδιότητας του οργάνου. Η βάση του παραπόνου στηριζόταν στα ακόλουθα:
- 20 (α) Αντί να ενεργήσει ο Υπουργός τον διορισμό του ερευνώντος λειτουργού, τον ενήργησε ο Τμηματάρχης Τεχνικής Εκπαίδευσης. Ο ισχυρισμός αυτός απεορίφθηκε, γιατί δεν υποστηρίζεται από το υλικό του φακέλου της υποθέσεως.
- 25 (β) Ο ερευνών λειτουργός αντί να υποβάλει το πόρισμά του στην αρμόδια Αρχή το υποβάλει στον Τμηματάρχη Τεχνικής Εκπαίδευσης. Τούτο είναι αληθές, αλλά από το υλικό του φακέλου προκύπτει ότι στη συνέχεια το θέμα χειρίστηκε ο Γενικός Διευθυντής μέσω των υφισταμένων του.
- 30 (γ) Ο φάκελος της έρευνας δεν υποβλήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας, αλλά από υπάλληλο του Υπουργείου Παιδείας. Η νομική αρχή, που εφαρμόσε το Δικαστήριο, απορρίπτοντας το παράπονο αυτό, φαίνεται από το πρώτο από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα.
- 35 (δ) Το κατηγορητήριο δεν είχε υπογραφή. Η νομική αρχή, που εφαρμόσε το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας και τον λόγο αυτό, φαίνεται στο πρώτο από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα.
- 40

(ε) Η ποινή της απόλυσεως ήταν υπερβολική. Η νομική αρχή, που εφάρμοσε το Δικαστήριο, απορρίπτοντας και τον τρίτο αυτό λόγο εφέσεως, φαίνεται στο τρίτο από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα.

5

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς διαταγή για έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Republic v. Mozora (1970) 3 C.L.R. 210,

10

Hadjistefanou v. Republic (1966) 3 C.L.R. 289,

Evlogimenos v. Republic (1973) 3 C.L.R. 184,

15

Sekkides v. Republic (1988) 3 C.L.R. 2136,

Demetriades v. Republic (1977) 3 C.L.R. 213,

20

Republic v. Georghiades (1972) 3 C.L.R. 594.

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστού του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Α. Λοΐζου, Δ.), που δόθηκε στις 5 Ιουλίου, 1984 (Αριθμός Προσφυγής 493/80 (1984) 3 Α.Α.Δ. 915), με την οποία η προσφυγή του εφεσεϊόντος εναντίον της πειθαρχικής ποινής της απόλυσης που του επιβλήθηκε, απορρίφθηκε.

25

30

Ε. Ευσταθίου με Κ. Καμένο, για τον Εφεσεϊόντα.

Ρ. Πετρίδου (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας Β΄, για τους Εφεσεϊβλητους.

35

Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Με την απόφαση αυτή συμφωνούν όλα τα μέλη του Δικαστηρίου εκτός του Εντίμου Δικαστή κυρίου Στυλιανίδη, ο οποίος διαφωνεί και θα δώσει τη δική του απόφαση.

40

Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Ο εφεσεϊόντας κατά τον ουσιώδη χρόνο

ήταν καθηγητής της Θεολογίας στη Μέση Εκπαίδευση. Αφού εξασφάλισε εργασία στην Ελλάδα μετά από δική του αίτηση του δόθηκε άδεια απουσίας χωρίς απολαβές, από την 1 Ιανουαρίου 1974, μέχρι τον Αύγουστο του 1979. Στις 7 Μαΐου 5 1979, ζήτησε ξανά άδεια απουσίας χωρίς απολαβές για το ακαδημαϊκό έτος 1979-1980 αλλά το αίτημά του δεν εγκρίθηκε.

Στη συνέχεια και με επιστολή του, ημερομηνίας 13 Αυγούστου 1979, ζήτησε αναθεώρηση από την αρμόδια Αρχή 10 της σχετικής απόφασης της αρμόδιας Αρχής με την οποία είχε απορριφθεί το αίτημά του, αλλά και πάλιν το αίτημά του δεν έγινε δεκτό.

Ο αιτητής απουσίασε από τα καθήκοντά του κατά το σχολικό 15 έτος 1979-1980 και για την παράλειψή του αυτή διώχθηκε πειθαρχικά. Σαν αποτέλεσμα της πειθαρχικής διαδικασίας του επιβλήθηκε η ποινή της απόλυσης. Εναντίον της απόφασης αυτής καταχώρησε την προσφυγή 493/80, την οποία το Πρωτόδικο Δικαστήριο απόρριψε γι' αυτό και η παρούσα έφεση. 20

Τα ουσιώδη γεγονότα που περιβάλλουν την έφεση φαίνονται στην απόφαση του Πρωτόδικου Δικαστηρίου και δεν παρίσταται ανάγκη να τα επαναλάβουμε. Άλλωστε η επιχειρηματολογία του ευπαίδευτου δικηγόρου του αιτητή δεν περιστρέφεται καθόλου γύρω από τα γεγονότα που τέθηκαν ενώπιον του Πρωτόδικου Δικαστηρίου, ούτε και πάνω στους λόγους εφέσεως που αναφέρονται στην ειδοποίηση εφέσεως. 25

Ο πρώτος λόγος εφέσεως ήταν ότι η Επιτροπή Εκπαιδευτικής 30 Υπηρεσίας δεν είχε αρμοδιότητα να εκδικάσει την υπόθεση του εφεσεύοντα. Ο δεύτερος λόγος εφέσεως ήταν ότι η επιβληθείσα ποινή ήταν υπό τας περιστάσεις υπερβολική.

Σχετικά με τον πρώτο λόγο εφέσεως, ο ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσεύοντα υποστήριξε ότι αφορά ζήτημα αρμοδιότητας του διοικητικού οργάνου και έτσι το Δικαστήριο μπορεί να το εξετάσει αυτεπάγγελτα. Σύμφωνα με τον ευπαίδευτο συνήγορο η αρμοδιότητα πηγάζει από τις πιο κάτω περιπτώσεις: 35

40 (α) Αντί να "ενεργήσει ο Υπουργός το διορισμό του ερευνώ-ντος Λειτουργού του ενήργησε ο Τμηματάρχης Τεχνικής Εκπαίδευσης".

- (β) Ο ερευνών λειτουργός αντί να υποβάλει το πόρισμά του στην αρμόδια αρχή το υπόβαλε στον Τμηματάρχη Τεχνικής Εκπαίδευσης.
- (γ) Ο φάκελος της έρευνας δεν υποβλήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας αλλά από υπάλληλο του Υπουργείου Παιδείας που υπόγραψε την σχετική επιστολή εκ μέρους του Γενικού Διευθυντή. 5
- (δ) Το Κατηγορητήριο δεν είχε υπογραφεί από την αρμόδια Αρχή ή από οποιοδήποτε άλλο άτομο ή όργανο. 10

Σχετικά με το δεύτερο λόγο εφέσεως ο ευπαιδευτος συνήγορος δέχθηκε ότι σύμφωνα με την αρχή που καθιερώθηκε από απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Δημοκρατία ν. Μόζορα* (1970) 3 Α.Α.Δ. 210. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν ελέγχει την αυστηρότητα της ποινής. Εισηγήθηκε, όμως ότι το Δικαστήριο με την παρούσα του σύνθεση πρέπει να επανεξετάσει την υπόθεση *Μόζορα* (πιο πάνω), γιατί όπως τόνισε “θα οδηγούμαστε σε πολύ ακραίες λύσεις εάν αφήνεται ένα οποιοδήποτε πειθαρχικό όργανο, και τα πειθαρχικά όργανα είναι πολλά - της αστυνομίας, του στρατού, της δημόσιας υπηρεσίας να ενεργούν κατά τέτοιο ανεξέλεγκτο τρόπο ώστε να λένουν ότι το Δικαστήριο τούτο δεν μπορεί να τους ελέγξει”. 15

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τους λόγους εφέσεως. Πράγματι είναι νομολογιακά θεμελιωμένο, ότι το ζήτημα της αρμοδιότητας του διοικητικού οργάνου είναι δυνατό να μπορεί να εγερθεί ακόμα και απευπρόσβλητα (ex proprio motu), από αυτό τούτο το Δικαστήριο. (Βλέπε *Χατζηστεφάνου ν. Δημοκρατίας* (1966) 3 Α.Α.Δ. 289). 20

Οι λόγοι - (α) μέχρι (δ) που παράθεσα ενωρίτερα, πάνω στους οποίους στηρίζεται ο λόγος εφέσεως για αναρμοδιότητα θα εξεταστούν για να αποφασιστεί αν πράγματι εγείρεται τέτοιο θέμα. 25

Ο λόγος (α) δεν υποστηρίζεται από το ενώπιόν μας υλικό. Το διορισμό του ερευνώντος λειτουργού τον έκαμε ο Γενικός Διευθυντής και όχι ο Τμηματάρχης Τεχνικής Εκπαίδευσης. 30

Σχετικά με το λόγο (β) πράγματι το πόρισμα υποβλήθηκε στον Τμηματάρχη Τεχνικής Εκπαίδευσης. Στη συνέχεια όμως το χειρίστηκε ο Γενικός Διευθυντής μέσω των υφισταμένων του.

- 5 Σχετικά με το λόγο (γ), δεν υπάρχει τίποτε στον Περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμο του 1969 (Νόμος Αρ. 10 του 1969), που να αποκλείει το Γενικό Διευθυντή από του να ενεργεί μέσω των υφισταμένων του στο Υπουργείο Παιδείας. Η υπόθεση *Ευλογημένος ν. της Δημοκρατίας* (1973)
- 10 3 Α.Α.Δ. 184 στην οποία αναφέρθηκε ο ευπαιδευτος δικηγόρος διακρίνεται από την παρούσα. Στην υπόθεση εκείνη η επίδικη απόφαση είχε παρθεί από όργανο άλλο από εκείνο που προβλεπόταν από το Νόμο. Στην παρούσα υπόθεση η αποστολή του πορίσματος έγινε από το όργανο που ορίζεται από το
- 15 Νόμο, μέσω υφιστάμενού του.

- Αναφορικά με το λόγο (δ), πρέπει να πούμε ότι σύμφωνα με το Δεύτερο Πίνακα Μέρους III, Κανονισμός 3 του πιο πάνω Νόμου, “η ακρόαση της υπόθεσης διεξάγεται κατά το δυνατόν
- 20 κατά τον αυτόν τρόπον ως η ακρόαση ποινικής υπόθεσης εκδικαζομένης συνοπτικώς”. Επομένως τυγχάνει εφαρμογής το Άρθρο 66 του Περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 155, που προβλέπει τα ακόλουθα:

- 25 “66. Οιαδήποτε ένστασις εις το κατηγορητήριο ή εις κατηγορητήριο καταχωρησθέν εις Κακουργιοδικεῖον δι’ οιονδήποτε εκ πρώτης όψεως τυπικόν μειονέκτημα αυτού
- 30 προβάλλεται αμέσως μετά την εις τον κατηγορούμενον ανάγνωσιν του κατηγορητηρίου ή του καταχωρισθέντος εις Κακουργιοδικεῖον κατηγορητηρίου και πριν ή ούτως απολογηθῆ εις αυτό αλλ’ ουχί βραδύτερο”.

- 35 Στο σύγγραμμα “Criminal Procedure in Cyprus” των Α. Ν. Λοΐζου και Γ. Πικῆ, αναφέρονται τα πιο κάτω στη σελ. 83”.

- 40 “Any objection to a formal defect appearing on the face of the charge or information must be raised before the accused pleads to the charge and not later. If the accused refrains from raising such an objection, the accused will be precluded from taking the point later, and will be deemed to have waived the objection. The defect, however, must be of a formal nature: if the defect goes to the root of the charge, for instance, where a

count is bad for duplicity, the accused will be free to take objection to the charge at any stage of the proceedings”.

Στην παρούσα υπόθεση ο εφεσείων μέσω του δικηγόρου του παραδέχθηκε ενοχή. Δεν ήγειρε οποιαδήποτε ένσταση σχετικά με το κατηγορητήριο. Κρίνουμε ότι το ελάττωμα στο κατηγορητήριο που πηγάζει από τη μη υπογραφή του είναι τυπικό. Έτσι ο εφεσείοντας με το να μη εγείρει ένσταση κατά την πειθαρχική δίκη θεωρείται, σύμφωνα με το Άρθρο 66 του Κεφαλαίου 155, ότι έχει παραιτηθεί από την ένστασή του.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να παρατηρήσουμε ότι οι δικονομικές αυτές παρατυπίες εν πάση περιπτώσει και ανεξάρτητα από ότι ήδη έχει λεχθεί δεν είναι ουσιώδεις για να αποτελέσουν λόγο ακυρώσεως της επίδικης απόφασης για παράβαση ουσιώδους τύπου που ουσιαστικά επηρέασε την επίδικη απόφαση. (Βλέπε *Σεγκίδης ν. Της Δημοκρατίας* (1988) 3 Α.Α.Δ. 2136).

Για όλους τους πιο πάνω λόγους κρίνουμε ότι ο πρώτος λόγος εφέσεως δεν ευσταθεί.

Ερχόμαστε τώρα στο δεύτερο λόγο εφέσεως. Στην υπόθεση *Μόζορα* (πιο πάνω), με απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου η οποία βασίστηκε πάνω στις σχετικές αρχές του διοικητικού δικαίου στην Ελλάδα, νομολογήθηκε ότι “the severity as such of a disciplinary sanction cannot be tested and decided upon, by means of a recourse under Article 146 of the Constitution”.

Ο ευπαιδευτος συνήγορος μας κάλεσε να επανεξετάσουμε την υπόθεση *Μόζορα*.

Πράγματι το Ανώτατο Δικαστήριο σύμφωνα με αναγνωρισμένη εξαίρεση στην αρχή της δεσμευτικότητας των δικαστικών αποφάσεων μπορεί να μη ακολουθήσει προηγούμενη απόφασή του αν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ήταν εσφαλμένη ή αν αλλαγές στις πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές συνθήκες επιτάσσουν αναθεώρηση της προηγούμενης προσέγγισης (*Δημητριάδης ν. Της Δημοκρατίας* (1977) 3 Α.Α.Δ. 213) Κρίνουμε ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν συντρέχουν οποιεσδήποτε από τις προϋποθέσεις που δικαιολογούν αναθεώρηση της προηγούμενης προσέγγισης του Ανωτάτου

Δικαστηρίου στην υπόθεση *Μόζορα* (πιο πάνω). Αξίζει να σημειωθεί ότι σχετικά θέματα έχουν εξετασθεί επίσης από την Ολομέλεια και στην υπόθεση της *Δημοκρατίας ν. Λεύκου Γεωργιάδη* (1972) 3 Α.Α.Δ. 594 στη σελ. 692.

5

Επομένως και ο δεύτερος λόγος εφέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Σαν αποτέλεσμα η έφεση απορρίπτεται χωρίς καμιά διαταγή για έξοδα.

10

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Με την έφεση αυτή προσβάλλεται πρωτόδικη Απόφαση Δικαστή, με την οποία απόρριψε προσφυγή που ζητούσε την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (η "Επιτροπή") σε πειθαρχική διαδικασία, με την οποία καταδικάστηκε ο εφεσείων και του επεβλήθηκε η ποινή της απόλυσης.

15

Ο εφεσείων, καθηγητής της θεολογίας στη Μέση Εκπαίδευση, από 1η Ιανουαρίου, 1974 μέχρι 31 Αυγούστου, 1979 εργαζόταν στην Ελλάδα με άδεια απουσίας χωρίς απολαβές. Πριν τη λήξη της άδειας αυτής στις 7 Μαΐου, 1979, ζήτησε παράταση της άδειας για τον επόμενο σχολικό χρόνο 1979-1980, η οποία δεν του χορηγήθηκε. Χωρίς να έχει άδεια απουσίας παράλειψε να επιστρέψει στα καθήκοντά του και, με βάση τον περί της Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμο του 1969 (Αρ. 10/69), (ο "Νόμος"), διεξάχθηκε η σχετική έρευνα και τελικά η Επιτροπή σε πειθαρχική διαδικασία βρήκε ένοχο τον κατηγορούμενο με τη δική του παραδοχή και του επέβαλε την ποινή της απόλυσης.

25

30

Οι λόγοι έφεσης που αναπτύχθηκαν ενώπιόν μας δεν αποφασίστηκαν, συζητήθηκαν, ή εγέρθηκαν ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστή.

35

Ο πρώτος λόγος είναι ότι η Επιτροπή ενήργησε χωρίς αρμοδιότητα και ότι η ενδιάμεση πράξη - η κατηγορία, με την οποία αρχίζει η πειθαρχική διαδικασία, ήταν άκυρη, γιατί δεν υπήρξε συμμόρφωση με τον Νόμο - δεν υπογράφηκε από την αρμόδια αρχή.

40

Το αντικείμενο της αναθεωρητικής έφεσης συνεχίζει να είναι η νομιμότητα της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης.

Θέματα δημόσιας τάξης και το θέμα της αρμοδιότητας του διοικητικού οργάνου, που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, εξετάζονται από το Δικαστήριο απευτάγγελα και ως εκ τούτου μπορούν να εγερθούν, είτε από το Δικαστήριο, είτε από τα μέρη στην έφεση - (*Cleanthis Georghiades and The Republic of Cyprus through 1. The Public Service Commission 2. The Council of Ministers* (1966) 3 C.L.R 252, *Yiangos P. Hadjistephanou and The Republic of Cyprus through The Ministry of Interior* (1966) 3 C.L.R. 289, *Evrripides -- Evlogimenos v. Republic (Minister of Interior and Defence)* (1973) 3 C.L.R. 184, *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Παντελή Χατζηπαντελή* (1989) 3 Α.Α.Δ. 961).

Το επίδικο θέμα διέπεται από τα Άρθρα 70 και 72 του Νόμου και τους Κανονισμούς που περιέχονται στο Δεύτερο Πίνακα του ιδίου Νόμου. Παραθέτω τα Άρθρα 70 και 72:-

“70. Εάν καταγγελθή εις την αρμοδιαν αρχήν ότι εκπαιδευτικός λειτουργός δυνατόν να έχη διαπράξει πειθαρχικόν αδίκημα τότε-

(α) εάν ο αδίκημα είναι εκ των αναγραφομένων εις το Μέρος I του Πρώτου Πίνακος, η αρμόδια αρχή μερμινά αμέσως όπως διεξαχθή ενδοτηματική έρευνα κατά τοιούτον τρόπον οίον η αρμοδία αρχή ήθελε διατάξει και ενεργεί ως προνοείται εν τω άρθρω 71:

Νοείται ότι εάν η αρμοδία αρχή πιστεύει ότι λόγω της σοβαρότητας του αδικήματος ή λόγω των περιστάσεων υπό τας οποίας διεπράχθη, έδει τούτο να συνεπάγεται σοβαρωτέραν ποινήν, δύναται να παραπέμψη το ζήτημα εις την Επιτροπήν, εν τωιαύτη δε περιπτώσει ενεργεί δυνάμει της παραγράφου (β)

(β) εις πάσαν άλλην περίπτωσιν η αρμοδία αρχή μερμινά αμέσως όπως διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθωρισμένον τρόπον και ενεργεί ως προνοείται εν τω άρθρω 72:

Νοείται ότι μέχρις ούτου εκδοθώσι κανονισμοί καθορίζοντες τον τρόπον της έρευνης, εφαρμόζονται οι εν τω Μέρει I του Δευτέρου Πίνακος Κανονισμοί”.

“72. - (1) Όταν έρευνα διεξαχθείσα βάσει της παραγράφου (β) του άρθρου 70 συμπληρωθή και αποκαλυφθή η διάπραξις πειθαρχικού αδικήματος, η αρμοδία αρχή παραπέμπει αμέσως το ζήτημα εις την Επιτροπήν και αποστέλλει εις αυτήν -

5

(α) την επί της ερεύνης έκθεσιν

(β) την προσαφθισομένη κατηγορίαν υπογεγραμμένη υπό της αρμόδιας αρχής και

10

(γ) τα προς υποστήριξιν αυτής αποδεικτικά στοιχεία.

(2) Πειθαρχική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής άρχεται διά της διατυπώσεως της κατηγορίας η οποία εστάλη υπό της αρμοδίας αρχής, ως προνοείται εν τω εδαφίω (1). Εντός τοιαύτης προθεσμίας οίαν δυνατόν να καθορισθή, μέχρις ότου δε η τοιαύτη προθεσμία καθορισθή εντός δύο εβδομάδων από της ημερομηνίας της υπ’ αυτής λήψεως της κατηγορίας, η Επιτροπή μεριμνά όπως κλήσις προς τον περί ου πρόκειται εκπαιδευτικόν λειτουργόν, κατά τον καθορισμένο τύπον, εκδοθή και επιδοθή εις αυτόν κατά τον καθωρισμένον τρόπον:

15

20

25

Νοείται ότι μέχρις ότου ο τύπος και ο τρόπος επιδόσεως της κλήσεως καθορισθώσιν, ο εν τω Μέρει II του Δευτέρου Πίνακος παρατιθέμενος τύπος κλήσεως δύναται να χρησιμοποιηθή και ο εν αυτώ προνοούμενος τρόπος επιδόσεως δύναται να ακολουθηθή.

30

(3) Η ακρόασις της υποθέσεως ενώπιον της Επιτροπής διεξάγεται και συμπληρούται κατά τον καθωρισμένον τρόπον:

35

Νοείται ότι μέχρις ότου εκδοθώσιν ως προς τούτο Κανονισμοί εφαρμόζονται οι εν τω Μέρει III του Δευτέρου Πίνακος Κανονισμοί.

40

(4) Εις πάσαν διαδικασίαν ενώπιον της Επιτροπής, βάσει του Μέρους τούτου του παρόντος Νόμου, ο εκπαιδευτικός λειτουργός δύναται να αντιπροσωπευθή διά δικηγόρου της εκλογής αυτού”.

Οι Κανονισμοί 6, 7 και 8 του Δεύτερου Πίνακα με βάση το

Άρθρο 70(β) έχουν:-

(6) Άμα τη λήψει της εκθέσεως του ερευνώντος λειτουργού, η αρμοδία αρχή παραπέμπει αμέσως αυτήν, μετά πάντων των υποβληθέντων εγγράφων, εις τον Γενικόν Εισαγγελέα της Δημοκρατίας προς γνωμοδότησιν, ομού μετά των επί της εκθέσεως απόψεων αυτής. 5

(7) Ο Γενικός Εισαγγελεύς της Δημοκρατίας εξετάζει μετά πάσης δυνατής ταχύτητος το ζήτημα και συμβουλεύει την αρμοδιαν αρχήν κατά πόσον δύναται να διατυπωθή κατηγορία κατά του εκπαιδευτικού λειτουργού, εν περιπτώσει δε καταφατικής γνωματεύσεως προβαίνει εις την διατύπωσιν της κατηγορίας. 10

(8) Άμα τη λήψει της υπό του Γενικού Εισαγγελέως διατυπωθείσης κατηγορίας, η αρμόδια αρχή υπογράφει και διαβιβάζει ταύτην εις τον Πρόεδρον της Επιτροπής ομού μετά πάντων των εγγράφων τα οποία υπεβλήθησαν εις τον Γενικόν Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. 15 20

Το Άρθρο 72 προνοεί για τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής.

Από το κείμενο των άρθρων που παράθεσα είναι καθαρό ότι η Επιτροπή δεν ασκεί την πειθαρχική δικαιοδοσία της αυτεπάγγελτα, αλλά κατόπιν εισαγωγής πειθαρχικής αγωγής με κατηγορία υπογραμμένη από την αρμόδια αρχή, που όπως ορίζεται στο Άρθρο 2 του Νόμου “σημαίνει τον Υπουργόν ενεργούντα συνήθως διά του Γενικού Διευθυντού του Υπουργείου αυτού”. 25 30

Η πειθαρχική διαδικασία αρχίζει μετά τη λήψη από την Επιτροπή των εγγράφων που αναφέρονται στο εδάφιο (1) του Άρθρου 72. 35

Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό ρόλο, η δε καταφατική του γνωμάτευση και διατύπωση της κατηγορίας δεν είναι εκτελεστές πράξεις, ούτε μπορούν από μόνες τους να δώσουν στην Επιτροπή αρμοδιότητα για έναρξη πειθαρχικής διαδικασίας - (βλ. Κανονισμό 7 του Δεύτερου Πίνακα (Άρθρο 70(β))). 40

5 Η αναγκαία πράξη για την άσκηση πειθαρχικής διαδικασίας από την Επιτροπή είναι η υπογραφή της κατηγορίας από την αρμόδια αρχή και η διαβίβασή της στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Η αρμοδιότητα αυτή της αρμόδιας αρχής δεν είναι μεταβιβάσιμη σε οποιοδήποτε υφιστάμενο και δεν μπορεί να ασκηθεί από οποιοδήποτε άλλο όργανο. Σε περίπτωση δε παράνομης μεταβίβασης της αρμοδιότητας, το όργανο που ενεργεί πράττει τούτο ανανόμιμα και οι πράξεις του πάσχουν από ακυρότητα. Τσάτσου - “Η Αίτησις Ακυρώσεως”, 3η Έκδοση, σελ. 199. Σπηλιωτοπούλου - “Εγχειρίδιον Διοικητικού Δικαίου”, σελ. 141. Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1959, σελ. 106. *Ero Angelidou and Others v. Republic (Director of the Department of Social Welfare Services and Another)* (1975) 3 C.L.R. 404, *Kypros Kyprianou v. Public Service Commission* (1973) 3 C.L.R. 206. *A. Malais and Others and The Republic of Cyprus through The Minister of Interior* (1966) 3 C.L.R. 444, στη σελ. 459).

20 Η αρμοδιότητα την οποία ο Νόμος αναθέτει σε ορισμένα όργανα δεν μπορεί να μεταβιβαστεί, εκτός εάν ο Νόμος επιτρέπει τη μεταβίβαση αυτή.

25 Το Άρθρο 71(4) εξουσιοδοτεί την αρμόδια αρχή να μεταβιβάσει οποιαδήποτε από τις εξουσίες της δυνάμει του Άρθρου αυτού για την εκδίκαση συνολικά ορισμένων αδικημάτων μόνον.

30 Είναι φανερό πως, επειδή η πράξη της υπογραφής διατυπωμένης κατηγορίας αναφέρεται σε σοβαρά αδικήματα που συνεπάγονται ποινή μέχρι και απόλυση του πειθαρχικά διωκόμενου εκπαιδευτικού, ο νομοθέτης περιορίσε την άσκηση της εξουσίας και/ή αρμοδιότητα της υπογραφής μόνον στην αρμόδια αρχή.

35 Στην παρούσα υπόθεση, μετά τη λήψη της συμβουλής και της διατυπωμένης κατηγορίας από το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα, η αρμόδια αρχή δεν έκανε καμιά πράξη. Ένας υπάλληλος έστειλε στην Επιτροπή αντίγραφο της διατυπωμένης από το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα κατηγορίας. Παραθέτω αυτούσια τη γνωμάτευση και τη διατυπωμένη από το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα κατηγορία:-

40

“Γενικόν Διευθυντήν
Υπουργείου Παιδείας.

Με βάση τα στοιχεία που έχετε θέσει υπόψη μου, κατά την γνώμη μου, μπορεί να διατυπωθεί η εξής κατηγορία εναντίον του εν λόγω εκπαιδευτικού:

Πειθαγωγικών Αδίκημα

5

Απουσία άνευ αδείας.

Λεπτομέρειες Αδικήματος

10

Κατά το σχολικόν έτος 1979-1980 απουσιάζατε από τα καθήκοντα σας χωρίς άδεια.

Λουκίης Γ. Λουκαΐδης,
Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας
της Δημοκρατίας.

15

30 Μαΐου, 1980’.

Μετά τη λήψη τούτου, στάλθηκε στις 6 Ιουνίου, 1980 η ακόλουθη επιστολή:-

20

“:Υ.Π./Π.Μ.Π.3609/2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

25

6 Ιουνίου, 1980.

Πρόεδρο
Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας,

Σας διαβιβάζουμε την κατηγορία που ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας διατύπωσε εναντίον του καθηγητή Φ. Παπαφώτη.

30

Επίσης σας διαβιβάζουμε τον προσωπικό φάκελο του πιο πάνω καθηγητή (Π.Μ.Π.3609/2). Ο φάκελος αυτός περιέχει όλα τα έγγραφα που υποβάλαμε στο Γενικό Εισαγγελέα.

35

(Σάββας Καρατσής)
για Γενικό Διευθυντή.

ΣΚ/ΕΣΚ”

40

Παρακάτω είναι αυτούσια η κατηγορία που διαβιβάστη-

κε στον Πρόεδρο της Επιτροπής με την πιο πάνω επιστολή:-

5 “Κατηγορία που διατυπώθηκε από το
Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
εναντίον του καθηγητή Φ. Παπαφώτη
Πειθαρχικό Αδίκημα
Απουσία άνευ αδείας.
Λεπτομέρειες Αδικήματος

10 Κατά το σχολικόν έτος 1979-80 απουσιάζατε από τα
καθήκοντά σας χωρίς άδεια.

15 (Υπ.) Λουκίης Γ. Λουκαΐδης
Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της
Δημοκρατίας.

Ημερομηνία
30 Μαΐου, 1980”

20 Η ακρόαση της υπόθεσης ενώπιον της Επιτροπής “διεξάγε-
ται, κατά το δυνατόν κατά τον αυτόν τρόπον ως η ακρόασις
ποινικής υποθέσεως εκδικαζομένης συνοπτικώς” -
(Κανονισμός 3 του Δεύτερου Πίνακα - Μέρος ΙΙΙ).

25 Το Άρθρο 66 της Ποινικής Δικονομίας προβλέπει:-

30 “66. Any objection to a charge or information for any
formal defect on the face thereof shall be taken immediately
after the charge or information has been read over to the accused
and before he pleads thereto but not later”.

35 Ο κατηγορούμενος μετά την επίδοση της κλήσης παρουσιά-
στηκε ενώπιον της Επιτροπής κα παραδέχτηκε την κατηγορία.
Δεν ήγειρε οποιαδήποτε ένσταση σχετικά με το κατηγορητήριο.

40 Το ελάττωμα όμως δεν είναι τυπικό. Είναι ουσιαστικό και
ριζικό. Θέματα συναφή προς τη δικαιοδοσία δεν είναι τυπικά. Το
ελάττωμα δεν μπορούσε να διορθωθεί με τροποποίηση ή με οποι-
οδήποτε άλλο τρόπο από την Επιτροπή - το όργανο που ασκού-
σε την πειθαρχική δικαιοδοσία.

Στην υπόθεση *Vasilios Lazarou Mouyios and Others v. The*

Police (1974) 2 C.L.R. 23, ο κατηγορούμενος διώχθηκε ποινικά σε συνοπτική διαδικασία ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Παραδέχτηκε και του επιβλήθηκε ποινή. Στην έφεση επιχειρηματολογήθηκε ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν είχε τοπική δικαιοδοσία. Το Εφετείο, αφού αναφέρθηκε σε Αγγλική απόφαση, την οποία υιοθέτησε, αποφάσισε ότι, παρόλο ότι θέματα δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου με το Άρθρο 69(1)(α) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, πρέπει να εγείρονται πριν την απάντηση στην κατηγορία ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, η πρόνοια αυτή δεν αποκλείει την έγερση του ζητήματος για πρώτη φορά στην έφεση.

Επειδή το ζήτημα που εγείρεται είναι θέμα αρμοδιότητας διοικητικών οργάνων και νομιμότητας της διοικητικής πράξης, η μη έγερση του ενώπιον της Επιτροπής δεν αποτελεί κώλυμα για την έγερση του σαν λόγο ακύρωσης της διοικητικής πράξης.

Περαιτέρω, όπως ανάφερα, δεν είναι τυπικό ελάττωμα. Είναι παράβαση Νόμου σε ουσιώδες θέμα. Δεν μπορούσε, με βάση το Νόμο να αρχίσει πειθαρχική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής και η Επιτροπή να αρχίσει την άσκηση της πειθαρχικής της δικαιοδοσίας πριν την αποστολή σ' αυτή κατηγορίας υπογραμμένης από την αρμόδια αρχή. Το έγγραφο που στάληκε στον Πρόεδρο της Επιτροπής είναι μόνο διατυπωμένο από το Βοηθό Εισαγγελέα κατηγορία τεχνοκρατικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα. Στο φάκελο της Διοίκησης φαίνεται ότι η εξουσία και αρμοδιότητα υπογραφής της κατηγορίας δεν ασκήθηκε καθόλου από την αρμόδια αρχή. Δεν είναι, όπως ανάφερα, η μη υπογραφή θέμα επουσιώδους τύπου, αλλά επηρεάζει στη βάση της τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης.

Η Επιτροπή δεν έχει δικαιοδοσία από μόνη της να λαμβάνει πειθαρχικά μέτρα εναντίον οποιουδήποτε εκπαιδευτικού. Η δικαιοδοσία της αρχίζει μόνον μετά τη λήψη έγγραφης πρότασης για το συγκεκριμένο σκοπό από την αρμόδια αρχή - "τον Υπουργό ενεργούντα συνήθως διά του Γενικού Διευθυντού του Υπουργείου του".

Το Άρθρο 14 του Νόμου προβλέπει:-

"14. Η Επιτροπή δεν προβαίνει εις την πλήρωσιν οιασδήποτε θέσεως ή εις την αφυπηρέτησιν οιασδήποτε εκπαι-

δευτικού λειτουργού προ του ορίου αφυληρητήσεως αυτού ή εις την λήψιν πειθαρχικών μέτρων καθ' οιουδήποτε εκπαιδευτικού λειτουργού ειμή μόνον επί τη λήψει εγγράφου προς τούτο προτάσεως παρά της αρμοδίας αρχής”.

5

Ταυτόσημη είναι η πρόνοια στον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο του 1967 (Αρ. 33/67) - Άρθρο 17.

10 Στην παρούσα υπόθεση δεν υπήρξε, ούτε έγγραφη πρόταση από την αρμόδια αρχή προς την Επιτροπή για τη λήψη πειθαρχικών μέτρων εναντίον του εφεσεύοντα, ούτε αποστολή υπογραμμένης από την αρμόδια αρχή κατηγορίας προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Υπήρξε πλήρης παραβίαση των Άρθρων 14, 70, 15 72 και των σχετικών Κανονισμών. Η Επιτροπή δεν έχει από μόνη της, όπως έχω αναφέρει, αρμοδιότητα να λάβει πειθαρχικά μέτρα. Η έγγραφη πρόταση και η υπογραμμένη κατηγορία αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για τη δημιουργία και/ή ανάληψη δικαιοδοσίας από την Επιτροπή.

20 Στην παρούσα περίπτωση η Επιτροπή ενήργησε χωρίς αρμοδιότητα, γιατί οι βασικές προϋποθέσεις που θέτει ο Νόμος για την άσκηση της δικαιοδοσίας της δεν υπήρχαν. Η προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής είναι ακυρωτέα για έλλειψη αρμοδιότητας.

25

Για τους πιο πάνω λόγους θα επέτρεπα την έφεση και θα κήρυττα άκυρη την προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής, χωρίς καμιά διαταγή για έξοδα.

30

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.